

Michal Kadlec, *Vývoj a změny pojetí postavy Lucifera v lidském vnímání*, Praha 2014

Posudek vedoucího práce.

Jako vedoucí BP hned zpočátku ráda hodnotím autorovo nadšení pro věc a zejména jeho samostatnost v přístupu k vymezení problematiky, volbě pramenů i sepsání díla. Pana Kadlece je možné charakterizovat jako „renesanční osobnost“, neboť se nejen zajímá o více vědních oborů, ale také úspěšně studuje několik fakult, což mu mimo jiné umožňuje určitý nadhled a interdisciplinární přístup k řešení úkolů a problémů. Musím přiznat, že jsme se spolu v univerzitních „škamnách“ příliš často neviděli, což občas budilo moji nedůvěru. Nicméně pan Kadlec pracoval velice samostatně a vždy přišel s konkrétní, již sepsanou, verzí své BP, s jasnou představou o tom, co dělá a kam chce práci dovést. Naše rozhovory se tedy omezovaly na spíše doplňkové, „estetické“, zásahy do dané práce, která je tedy zcela osobitým dílem autora, což je již samo o sobě hodno vysokého ocenění u bakalářského studenta. Podle toho, jak jsem měla pana Kadlece možnost poznat, hodnotím ho jako studenta velice inteligentního, nápaditého, schopného, s velkým vědeckým potenciálem.

Téma Lucifera, které si pan Kadlec zvolil pro svoji bakalářskou práci, mě zaujalo hned při prvním setkání. Jako historik jsem si ovšem představovala poněkud jiný přístup k dané problematice, otázku reprezentace (a jejích variant) a role Lucifera v konkrétních raně novověkých písemných pramenech (zajímavé by bylo například osvícenství), popřípadě ikonografickém materiálu. Autor s touto myšlenkou původně souhlasil, nicméně ho natolik zaujal zamýšlený úvodní přehled vývoje představy Lucifera, že se tato pasáž nakonec stala hlavní částí Kadlecova díla. A zde musím opět chválit: pan Kadlec se pustil dle mého názoru do analýzy velmi obtížných pramenů, starověkých mýtů a tradic, Bible a křesťanského písemnictví, židovských mystických spisů, přičemž neopomenul další méně známá náboženství a mytologie, jako jezidismus, zoroastrismus. S nástrahami nepřehledného množství literatury a materiálu si poradil velmi dobře a svoji práci strukturoval logicky. Čtenáře provedl za využití mimo jiné sémantického přístupu „biografií“ (nijak přímočarou) Lucifera, který se postupně stává Satanem, získává mnoho podob a jmen, jeho pád a činy jsou různě interpretovány (psychoanalytici by se na něm určitě vyřádili), aby se nakonec navrátil ve zcela hrozivé a zkázonosné formě. Postava Lucifera/Satana je v Kadlecově díle fascinující a díky autorově schopnosti vše podat jasně a čtivě celé dílo čtenáře doslova uchvátí.

Potud chvála. Co se kritiky týče, měla bych několik poznámek, které zřejmě vyplývají z mého profesního zaměření raného novověkáře a ještě spíše „osmnáctistoletníka“. Práce pana Kadlece, jakkoliv fascinující a pečlivá, ve mně vyvolává pocit, že čtu spíše esej, než vědeckou práci (BC by měla vykazovat rysy vědecké práce), ale může to být jen osobní pocit. Pan Kadlec pracoval s velkým množstvím materiálu, velmi často s Biblií, texty dostupnými v edicích, případně překladech. Nicméně není vždy jasné, jaké konkrétní vydání používal a proč volil zrovna to a to znění daného textu. Uvítala bych charakteristiku použitých pramenů, jejich kritiku, zdůvodnění jejich výběru. V sémantické části by bylo dobré pokusit se více pracovat s originály, nepřebírat pouze z literatury, kriticky zhodnotit zvolené texty i po stránce překladu. Chybí mi tu rovněž propracovanější zasazení do historického kontextu, jméno, pojem, postava, nejsou přece jen tak „placaté“, nýbrž jsou svázané s konkrétní dobou, situací, myšlením lidí, i každodenností. Je ke zvážení, zda by nebylo možná daleko lepší propracovat více určitý dějinný úsek ze „života“ Lucifera/Satana a zmapovat tuto postavu v konkrétní historické situaci, v odlišných sociálních skupinách, v dobové propagandě, v dobovém jazyce, v knižní produkci pro různé publikum atd.

Tím se dostávám k názvu díla, který vzhledem k obsahu práce není úplně adekvátní. Jde o estetickou výtku, nic víc. Přece by mě ale zajímalo, jak pan autor chápe pojem „lidské vnímání“ ve vztahu ke své práci a jak by mohl jinak zkoumat „lidské vnímání“ Lucifera, na něčem přesvědčivějším, adekvátnějším (myslím prameny). Dále bych pana autora požádala, aby uvedl, jak hodlá ve svém výzkumu dále pokračovat, zda má určité teorie, hypotézy, modely pro další práci, které chce ověřovat, přehodnotit, či vytvářet? Ptám se proto, aby byl lépe objasněn účel předložené studie, přínos výzkumu a díla pana Kadlece do pokladnice poznání.

Závěrem bych uvedla, že dle mého názoru práce pana Kadlece splňuje požadavky kladené na bakalářský stupeň, k obhajobě ji jednoznačně doporučuji a hodnotím ji známkou *velmi dobře (2)*.

PhDr. Martina Ondo Grečenková, Dr.

Historický modul FHS UK